

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Gyulafehérvár

Nyolc esztendővel ezelőtt, 1918 december elsején világtörténelmi válságok izzó atmoszférájában az összes románul beszélő népek határtalan lelkesedéssel megteremtették a mai Nagyrománia alapját. — Gyulafehérvár, ez az ősi, kies fekvésű erdélyi városka bevonult a történelembe. Az államalkotó munka lázában sem felejtkeztek meg azonban a vezérek arról a szerepről, amelyet a sors a kisebbségeknek szánt. Ők maguk még élénken érezték a maguk testén a sebeket, amelyeket a túlzott sovinizmus ütött rajtuk. S aztán akkoriban még divatosak voltak a demokratikus jelzőszavak is.

Nyolc esztendő alatt sok minden történt. A lelkesedés kissé megfakult, az akotás láza lecsillapodott, Gyulafehérvár emléke elhalványodott. És feledésbe mentek azok a hangzatos jelzőszavak, amelyek akkor még tiszta szívből jöttek és amelyek bizalommal töltötték el a kisebbségeket is. — Hittünk abban, hogy Gyulafehérvár tényleg olyan alapja lesz az új birodalomnak, amely az összes népeknek egyformán biztosítani fogja a legteljesebb egyéni, nyelvi és kulturális szabadságot.

A sors azonban néha egészen különös helyzeteket teremt. Ma már majdnem ott tartunk, hogy Gyulafehérvár épen a kisebbségek számára lett az összes ígéret forrása, a jobb jövő záloga. Ma már a kisebbségek többször hivatkoznak a gyulafehérvári államalkotó, egyesülési ünnepre, mint a románok. És sajnos, sokszor hiába idézzük Gyulafehérvár szellemét. A program liberális és demokratikus ideáljából nagyon kevés valósult meg. A centralizáció, a sovinizmus, a kisebbségekkel szemben való türelmetlenség évről-évre fokozódik.

Pedig semmi ok sincs arra, hogy velünk szemben bizalmatlanok legyenek. Nyolc esztendő alatt számtalanszor megmutattuk, hogy loyális, hű polgárai vagyunk az új hazának és minden fenntartás nélkül csatlakozunk ahhoz a törekvéshez, mely a konszolidáció felé vezet. De úgy látszik, Gyulafehérvár ideje még nem következett el.

Ferdinánd király levele a monarchia érdekeiről

Bukarestből jelentik: Coanda tábornok, szenátusi elnök tegnap este a király levelét olvasta fel a szenátusban, melyet a szenátorok mély csöndben, állva hallgattak végig.

A levél így kezdődik:

— Mélyen megindított az a gond és szeretet, amelyet egészségi állapotom irányában Önök tanusítottak, de ugyanakkor mélyen elszomorodva látom, hogy egye-

sek felhasználták ezt a körülményt, hogy diskusszió tárgyává tegyék azokat az elveket, amelyek az alkotmányos monarchia dinasztikus elveit képezik és amelyek nem engedik, hogy a korona sorsa bárkinek változó akaratától függjön.

A király levele ezután hangsúlyozza, hogy a legnehezebb elhatározást is véghez vitte az ország érdekében. „Mint király”, — írja Öfelsége, — véget vettem egy szeretett

fiu tévelygése és ingatagsága szerencsétlen következményeinek.” A király hangsúlyozza, hogy többre tartja műve marandóságát, mint bármit, ami legdrágább neki az életben. Kifejezi azt a véleményét, hogy az összes jó románok, élükön a hű tanácsadókkal képesek lesznek egyesíteni az összes nemzeti erőket, hatalmas falat emelve a trón körül, hogy a törvénynek megfelelő elhatározása respektálását biztosítsák.

Briand nagy beszéde az aktuális külpolitikai kérdésekről

Új népi fellángolásának tartja az olasz tüntetéseket. — A német megszállást a béke zálogának mondja, amellyel megakadályozhatja a háborút

Párisból táviratozzák: A francia kamara tegnapi ülésén Briand kétórás beszédében referált a külügyi vitában elhangzott felszólalásokra. Beszédében kitért a tuniszi kérdésre, a kínai eseményekre, valamint a francia—olasz incidensre és ismertette a kormány külpolitikáját ezekben a kérdésekben. Szólt Locarnóról, Genfről és Thoiryról, hangsúlyozva, hogy a tartós béke Németország és Franciaország megegyezése nélkül nem érhető el. Sajnálja, hogy Stresemannak a birodalmi gyűlésen

tartott legutóbbi beszédét a francia sajtó félremagyarázta. Beszéde további részében hangsúlyozta, hogy az új népek szokása a kissé zajos tüntetés. Voltak ugyan kellemetlen tüntetések, azonban Franciaország mindig elégtételt kapott és a jóviszony helyreállott. A francia kormány egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy Olaszországot jószándékáról biztosítsa. Olaszországnak tulajdon a népessége és Franciaország gyarmataiban az olaszoknak legnagyobb vendégszeretetét biztosítja.

A német kérdésről

szólva Briand ezeket mondotta:

Stresemannal elsősorban a biztonság kérdését tárgyalták, ezután a rajnai megszállás ügyét.

— A franciák — ugymond — nem azért mentek a Rajna-vidékre, hogy Németországot megelőzzék, hanem zálogul a garanciáért. Ez a megszállás egyre enyhébb formákat ölt.

— Feltétlenül el vagyok tökévelve, hogy

megakadályozom az új háborút,

én azonban nem akarok akármilyen békét, inkább kezességet kívánok a béke garantálására.

— Franciaország — fejezte be beszédét Briand — Locarno óta számos engedményt tett a Rajna-vidéken és a német panaszok kilencztedrészével már számot vetett.

A beszéd befejeztével Briandt valamennyi párt ovációban részesítette, Poincaré hozzátett és kezét fogott vele.

Nyolcszázmillió lei a tengeri haderő fejlesztésére

Bukarestből jelentik: A félhivatalos „Indreptarea” közli, hogy a hadügyminisztérium a román tengeri haderő fejlesztésére nagyobb megrendeléseket tett olasz gyáraknál.

Igy a „Patisson”-gyárnál két nagy tengeri rombolót rendelt, amelyek 24—26 hónap alatt készülnek el.

A „Quarnari”-gyártól egy 600 tonnás rombolót rendeltek, amelyet ugyancsak két év múlva szállítanak.

Ezeknek a rendeléseknek összértéke 800 millió leit tesz ki és abból a kölcsönből lesz fedezve, amit Olaszországból kap Románia.

Jászai Mari emléke a váradi színházban

A legnagyobb magyar tragikát: Jászai Marit nem hallja többé senki. De emléke él még ma is és él a nagyváradi közönség szívében is. Erdélyi Miklós színigazgató vállalta magára azt a szép feladatot, hogy ünneppel adózzon a nemrég elhalt nagy magyar színésznő emlékének.

December első felére tervezi a színház az ünnepet, amelynek műsora méltónak ígérkezik a közönségnek. Jászai Mari iránt érzett kegyeletéhez.

A színház ünnepi előadása prologgal fog kezdődni, amelyet felolvasás követ az elhunyt tragika életéről, művészetéről és arról a pótolhatatlan veszteségről, amely halálával a magyar színészetet érte.

Ezután egy pompásan szcenizált jelenet következik, amely fel fogja sorakoztatni Jászai Marinak a színpadon kreált híres alakjait. Electrát, Medeát, Stuart Máriát, Gertrudot stb. Miközben a zenekar görög siratódalt játszik. G. Polgár Mariska elszavalja Babits Mihálynak Jászai Mari emlékére írt gyönyörű versét.

Ez a műsor előzi meg Katona József halhatatlan drámájának, a Bánk-Bánnak előadását. Az előadás, amely a színtársulatnak csaknem egész személyzetét foglalkoztatni fogja, minden bizonnyal forró estét fog a nagyváradi színházba varázsolni.

Az izr. nőegylet

Folyó hó 2-án, csütörtökön este 9 órakor a Royal-kávéházban tartja teastélyét, mely alkalommal a következő urnők lesznek a házi-asszonyok:

Dr. Aczél Sándorné, Adonyi Béláné, dr. Antal Miklósné, Beck Emilné, dr. Berger Józsefné, Czitter Lajosné, Fenyvesi Sándorné, Friedl Arminné, dr. Friedl Jánosné, Fürst Hermanné, dr. Goldner Hermanné, Grosz Jenőné, Gellmann Gézáné, Heves Sándorné, dr. Hermann Ottóné, Katona Ottóné, özv. Kálmán Sándorné, dr. Kaufmann Gyuláné, Krausz Hermanné, Lengyel Miklósné, Léwy Sándorné, Marton Lili, Morgenstern Miklósné, Némethi Lászlóné, Philip Imréné, dr. Rácz Béláné, Robicsék Karolyné, Sebestyén Sándorné, Szencsik Miklósné, Székely Jenőné, Szigeti Pálné, Vadász Sándorné, Verő Albertné, dr. Weisz Endréné, Winkler Mamoné, Csillag Erzsébet, Dux Ilona, Glück Erzsébet, Grünwald Lili, Kohn Adél, Müller Magda, Roth Klára, Steier Annus és Silberstein Lenke.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők **Ungár és Glück** cégnél, Sas-passa.

TISZTA SELYEM
CREPE DE CHINEK
minden színben
raktárra érkeztek
LEITNER MÁRTON R.-T. hoz

Milán király az élesdi erdőben

Beszélgetés a híres pesti detektívvél, aki diszkrét ügyben vizitelt Nagyváradon

— Saját tudósítónktól —

Pár éve még rettegett név volt. Nemzetközi svindler, sipisták, vasúti tolvajok és egyéb specialiták veszedelmes és szerencséskezü tündözlője volt Walter ur. A híres pesti detektív-felügyelő vagy husz évi szolgálat után gondolt egyet, nyugdíjba ment és ma óriás forgalmu magánkutató intézete van a magyar fővárosban. Igen nagyüzem, amelyben apróbb-nagyobb Sherlock Holmesek egész raja dolgozik, lőt-fut, szimatol, figyel. És kívül találkozik az ember véletlenül a váradi villamoson? Walter mester tegnap egy szerény C kocszi perronján szivarozgatott észrevétlenül és elgondolkodva. Valahonnan a velencei részről jött és szívéből nevetett amikor rajtaütöttünk:

— Na iszen szép volna, ha most nekem inkognitó kellene szerepelnem és itt van ni lelepleznie az újságírók.

Egyik kérdés a másik után, de Walter ur előbb mosolyogva hallgat, aztán kezd begombolkozni a végén már haragszik:

— Ejnye, hogy képzele az isten áldja meg. Diszkrét ügyben jöttem, ennyi elég.

Hiába minden. Nem nyilatkozik még a kávéházi asztalnál se, még a vacsoránál se, nem és nem. Pedig a kedve kitünő, amiből jó eredményre lehet következtetni. Valami

édes kis nagysága intim titkát

tudta meg, vagy valami gavallér görbe útját fűrkészte ki.

— Ne forszírozza az isten áldja meg, mondok én hamarjában ennél sokkal érdekesebb esetet. Akarja?

Es csendes kvaterkázás közben pályájának ma is frissen ragyogó, szenzációs emlékéit idézte fel a nagyszerű detektív.

— Hallott-e már a magaslaki vadászatról? — kezdte mosolyogva. Na látja. Körülbelül ezerkilencszázban lehetett. Egy télen parancsot kaptam, hogy

Milán akkori szerb király külön udvari vonatát kísérem Biharországba.

A mulatós szerb királyt gróf Zichy Jenő hívta meg magaslaki kastélyába, s Élesd körül nagy vadászatok voltak a király tiszteletére. Milán két adjutánsal, egy magyar tábornokkal, udvari kísérettel s pár magyar arisztokrátával indult Pestről. Nem akarok a csodálatos fogadtatásról, fényűző vacsorákról és fejedelmi mulatságokról beszélni, képzelheti, hogy látta vendégül Zichy Jenő királyi barátját. A par force vadászat is fellejtethetetlen látvány volt, de nem ezt akarom elmondani...

Bent jártunk jó mélyen. Élesd mellett, egy gyönyörű erdőn s a lakájok uszonnára terítették. Az

Bünteti a rendőrség a piaci elővásárlókat

— Egy délelőtt a rendőrbírószágon —

Az Estilap tegnapi számában adtunk hírt éppen arról, hogy az elővásárlók újból nagyon ellepték a piacokat, ugyanarra, hogy már teljesen lehetetlen tőlük első kézből a termelőktől vásárolni.

Ma délelőtt aztán egy szép kis társaság verődött össze Hríor kapitány, rendőrbüntetőbíró előszobájában, akik kivétel nélkül elővásárlás miatt lettek beidéztve.

Széles, természetes asszony-ság, özv. Andor Györgyné viszi köztük a szót:

— Mán még iryet, át szójon hozzá komámászonny — ke-nel Andor-néni. — hogy mi összevá-sárolni a nadságák elől az ap-rólóságokat, így megrágal-mazni bennünket.

Hríor kapitány, aki akták tanulmányozásába van belemerülve, végül is megunja Andor Györgyné szabadelőadását és kiszól az ajtón:

— Na drága Andor néni, magának igazán nem szabadna egy szót sem szólni. Most látom a jelentésből, hogy ma van a jubileuma.

— Mi van nekem — válaszolja dühösen Andorné. Hát egy ilyen idős asszonnyal mégsem való csúfságot üzni.

— Ma van itt huszonötöd-ször, azt akartam mondani — nyugtatja meg Hríor kapitány a derék kofaasszonyt, akinek társai is próbálják magyarázni, hogy nem esett rajta semmi sérelem. Végül nagynehezen mégis csak megnyugszik, de most már nem szólna a világért sem egy szót se.

Sőt, amikor kihirdetik előtte, hogy százötven leire büntették, menten sarkon fordult és dühösen bevágja maga mögött az ajtót. A folyosón aztán újból megéred a nyelve és aki csak véletlenül szembe jön vele, mindenkinek épanaszolja, hogy mit is mondott neki a kapitány úr.

Gara Mihályné, Köteles Józsefné, K. Szabó Jánosné, Kigyós Györgyné és a többieket mind egyformán százötven leire büntették.

Különben a rendőrbírószágtól ma délelőtt tizenkét záróra kihágásról szóló jegyzőkönyvet is áttettek a járásbírószághoz. Miután visszaeséről van szó, a törvény minimális büntetés-ként öt-öt ezer lejt állapít meg fejenként.

urak fáradtan heveredtek le és egyszer csak örült láрма veri fel a rengeteg templomi csendjét. Mi az? A társaság izgatottan figyelt, maga a gróf nagyon idegesen nézett rá. Valahonnan közelebbi rekedt férfihangok és éles asszonyi sikoltások hallatszottak... mit mondjak

vad és piszkos káromkodások — angol nyelven.

Amolyan kulináris angol nyelven de azért mégis csak angolul. Egy-más kedves szüleiéről tettek arcpirító megjegyzéseket. De már en-törtettem át a bokrokra — és jöttek utánam az urak kíváncsian.

Walter ur kis szünetet tart, mint Conan Doyle doktora, hogy a hatást élvezze:

— Na kérem három tüszős és mosdatlan favágó paraszt és egy idősebb parasztasszony állt ott rettentő seznnyes textilben egy gödör szélén. Kissé megijedtek ugyan, de azért tovább is szedték le egymásról a keresztvizet. A fényes vendégekről nem igen vettek tudomást, de amikor a gróft megpillánták, eldobták a fejüket és kezét csókolgattak neki.

Milán király csodálkozva szólította meg

angolul az öregebb atyafit: — Hogy hívnak barátom? — James Popa a nevem. — Hova való vagy? — Itt lakunk Mister, Pesterén, itt is születtem ezekkel a bitan-gokkal együtt.

Egy perc és már a szerb király a társaság élénk és deris kíváncsisága közben kivallatta a polgártársakat, akik

a élesdi őserdő közepén angolul

üvöltözték. Amerikás parasztok voltak, kétszer jártak Pittsburg-ban, ahol bányában dolgoztak.

— Aztán itthon mindig angolul beszéltek? — kérdezte Zichy gróf. — Nem mister, csak ha veszekedünk... **Lyonel.**

Apolló mozgó

Még ma és holnap, szerdán és csütörtökön megy

Az átok

c hatalmas zsidótárgyu film. Izgalmas, hatásos dráma 7 felv.

A főszerepekben a bécsi Burg-theater legjelesebb művészeivel, élőkön

Beregi Oszkár

A MODERN GYERMEK

— Palika — mondja a mama kislának: legfőbb ideje, hogy elvigyelek a fodrászhoz és levágassuk a hajadat.

— Ugyan anyuska, hagyj békén — feleli a kislfiu. — Hiszen az ilyen rövidrenyirt bubiféj egészen asszonyos!

Menyasszonyi kelengyékhez vász-nak, chiffonok, damasztok **Leitner Márton R.-T.-nél** sze-rezhetők be.

Diplomás menyasszonyok

Mert már ilyenek is lesznek. Persze nem Váradon, hanem Amerikában. Azt mondják, aki ilyen diplomás menyasszonyt vesz el feleségül, annak házassága nem lehet boldogtalan. S ha mégis az volna, akkor csak ő a hibás. (Már mint a férfi.) Bostonban, ebben a különös amerikai városban ugyanis megajánlta a „Menyasszonyok akadémiaja”, amely a fiatal és kevésbé fiatal misseket saját külön módszer szerint készít elő a házasságra, ismételve: az igazán boldog házasságra. Mindazok az amerikai hölgyek, akik meg akarják tanulni, hogy miként kell egy férjet boldoggá tenni, most Bostonba mennek és beiratkoznak a menyasszonyok akadémijára, ahol hat szemeszter elvégzése után diplomát kapnak a menyasszonyságból.

Az újfajta akadémián tizenkét professzor tart előadást mindazokról a tudnivalókról, amelyek minden jól nevelt menyasszonyjelölt számára ajánlatosak, illetve célirányosak. Persze a főzés, hársnyafoltozás és csecsemőnevelés a fő tantárgyak közé tartozik, de előadásra kerülnek mindazok a gyakorlati kérdések is, amelyek a „szakmába” vágnak. Ez ugyan egy kicsit furcsán hangzik, de annyi tény, hogy a hat szemeszter elvégzése után az akadémia hallgatói diplomát kapnak, amely szerint bárkivel való összeházasodásra kiválóan alkalmasak...

Az amerikaiak azonban óvatosak. Mert hiába: az is megtörténhet, hogy egy ilyen diplomás menyasszony házassága nem sikerül. Erre az esetre a növendékek egy évig kötelesek a házassági jogot is hallgatni. Ha ugyanis netán mégis válásra kerülne a sor, a diplomás feleségek tudják magukat mihez tartani... (o)

December

1

Hideg még nincs, azért az árából

10 százalékos leszállítók

MENDEL ruha-árúház
Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 3.

MINDENES

- Miért szegődik maga mindenesnek?
- Mert nem értek semmihez!

Tíz vagon szén kalandja Varsótól Váradig

Szemléltető példa: hogy lehet drágán vásárolni

Nagyvárad kereskedő köreiben nagyon sokat beszélnek tíz vagon szén kalandos történetéről. A vagonok négy hónapig utaztak Varsótól Nagyváradra és

a szállítási költségek többé kerültek, mint a szén ára, a vám és a külföldi fuvar eggyüttvéve.

A kaland ott kezdődött, hogy egyik nagyváradai cég próbaképpen Budapesten keresztül tíz vagon szenet rendelt ab Nagyvárad. A budapesti ügynök, aki különben Nagyváradról származik, a magyar fővárosba, azt hitte, hogy tökéletesen ismerős a belvárosi viszonyokkal és a küldeményt egy lengyel szénbányából irányította itteni megrendelőjének. Ennek az volt a magyarázata, hogy kiakarta kerülni a cseh fuvarát, a cseh átmeneti vámokat és úgy képzelte, hogy ha a küldemény Lengyelországból Románia területére lép, jelentékeny szállítási költséget takaríthat meg.

A budapesti ügynöknek halvány fogalma sem volt a CFR. tarifaemeléséről, a vasuti összeköttetésekről és a belvárosi szállítási viszonyokról. Térképről kiszámította, hogy a leggyengébb út az, amely — Csehszlovákia — kikerülésével — Varsóból Csernovitzon át Nagyváradra vezet.

Térképen teljesen igaza is volt a budapesti úrnak, azonban elfelejtette azt, hogy Csernovitzból nem visz vasút Nagyváradra, hanem előbb le kell utazni majdnem Bukarestig és onnan Brassón és Kolozsváron keresztül lehet csak Nagyváradra jutni. Ez a kerülő ezer kilométernél többet jelent, időben pedig, — normális körülmények között is — teherszáll-

ítmánynál három-négy hetet.

A lengyel szén kalandos vándorlása közben heteken át utazott, míg Brallába ért és onnan visszafelé vette útját rendeltetési helyére, Nagyváradra. Közben a vasuti tarifa óriási módon megnövekedett, éppen a román vasutakon, közben még egyéb szállítási nehézségek is merültek fel, közben a szénnel telt vagonok nyugodtan ácsorogtak a legkülönbözőbb regáti állomásokon és

így rövid négy hónap

alatt, mikor a megrendelő már régen elfelejtette az egész üzletet, a szén be-
erobogott Nagyvárad állomására.

A kereskedő elkezdett számítani és így derült ki, hogy a kis vasuti kaland költségei többre rúgtak föl, mint a szén vételára, vámmal, külföldi fuvarral együtt.

Igy lehet olcsón vásárolni és így tudjuk meg, hogy nem a legrövidebb ut mindig a leggyengébb.

Jósika Mici lakása

Fellebbezés a rekvirálás ellen — Csütörtökön dönt a bizottság

A Nagyvárad Estilap megírta, hogy a lakáshivatal elrekvirálta Jósika Mici Astória felett lévő lakását, azaz az indokollással, hogy a művészné Temesvárra költözött, tehát nincs joga Váradon is lakáshoz.

Jósika Mici Váradon tartózkodó édesanyja a rekvirálásról táviratilag értesítette leányát és Mici az első szabadnapját felhasználva, sietett vissza Nagyváradra, hogy a lakáshivatal intézkedése ellen kifogást jelentsen be.

Beadványában előadja Jósika Mici, hogy teljesen téves a rekviráló bizottságnak az az értesítése, mintha ő véglegesen elköltözött volna Váradról és így nincs szüksége tovább itteni lakására. Csatolja beadványához temesvári szerződése egy másolatát, amely igazolja, hogy a temesvári társulathoz csak vendégszereplésekre van lekötve.

— Éppen ezért nincs is állandó lakásom Temesváron — adja elő tovább Jósika Mici — hanem szállodában vagyok kénytelen lakni. Tehát, mint csupán vendégszereplő színésznőnek jögom van állandó lakásomhoz.

Jósika természetesen kéri a bizottságot, hogy mentesítsék lakását az elrendelt rekvirálás alól.

A bizottság értesülésünk szerint csütörtök délutáni ülésén fog foglalkozni Jósika Mici kérelmével.

FELTÉKENYSÉG

- Párbeszéd a tóparton:
- Lenke, ne nézz állandóan a vízbe!
- Már mért ne néznék?
- Épen most nézett bele egy másik férfi is!

Nagy kultur-délután a Protestáns árvák javára

A protestáns jótékony egyesület folyó évi december hó 12-én délután 5 órakor nagy kultur-délutánt rendez a protestáns árvák javára.

A kultur-délután rendezését a program összeállítását Horthy Csiky Ella, a protestáns jótékony egyesület alelnöke, az általános ismert hangverseny énekesnő rendezi, mely körülmény már maga is garanciát nyújt a legteljesebb művészi sikerhez.

A kultur-délutánon H. Csiky Ella alelnök felkérésére és az árvákra való tekintettel művészi erők fognak fellépni, ismert művészek, zenészek és énekesek, úgy, hogy ezen kultur-délután elé a legnagyobb és jogos várakozással tekint a város közönsége.

A kultur-délután fényét fogja emelni dr. Thury Kálmán a protestáns jótékony egyesület elnöke beszéde, ki az egyetemen kapcsolatban aktuális megnyitó beszédet fog tartani a közönséghez.

A kultur-délutánon belépti díj nem lesz, önkéntes adományokat azonban köszönettel elfogad a rendezőség azzal, hogy azok a protestáns árvák között karácsonykor kiosztandó ruha és cipő beszerzésére fognak fordítottatni.

A műsor részletes ismertetését később fogjuk közölni.

**Fredeti angol férfi kabátzse-
velek Ungár és Glück cégnél,
Sas passage**

UTALVÁNY

KOVÁCS TESTVÉREK NAGYÁRUHAZÁNAK
PENZTÁRA SAS-PASSAGE
ezen utalvány birtokosának

100 Lejt

fizet azonnal, ha a cég ugyanakkori vételjeggyel 2000 lejt
vásárlást igazol.

Oradea, 1926 november hó 1-én.

KOVÁCS TESTVÉREK NAGYÁRUHAZÁNAK
PENZTÁRA

100 Lejt

Vásárlás előtt nem tartozik vevő igazolni, hogy ezen utalvány birtokosán van.

Minden utalványt számozni, hitelesítést birtokosilag közzéadni.

Színház

Heti műsor

Csütörtök este 8 órakor: Darázfészek, vigjáték újdonság harmadszor. Parlági Ilonka felléptével. A bérlet. Sorozat szám 33.

Péntek este 8 órakor: Darázfészek, vigjáték újdonság negyedszer. Parlági Ilonka felléptével. B bérlet. Sorozat szám 34.

Szombat délután fél 4-kor: Muzsikusz Ferkó, operett újdonság kilencedszer, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 35.

Szombat este 8 órakor: Akác-favirág, operett újdonság Bemutató. C bérlet. Sorozat szám 36.

Vasárnap délután fél 3-kor: Csuda Mihály szerencsése, operett újdonság hatodszer. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 37.

Vasárnap délután fél 6-kor: Mikulás délután. Gyermekelőadás. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 38.

— **Ma este a Darázfészek.** A szezon prózai slágerének indul a Darázfészek, ez a kedves angol vigjáték, mely a vasárnap esti premieren oly hatalmas sikert aratott. Ma este újból a Darázfészek van műsoron és így a nagy érdeklődésből következtetve bizonyára ismét telt ház fog mulatni a pompás darab jelenetein. Parlági Ilonka, ki a darab egyik lány főszerepét kreálta vasárnap esti debütjében, olyan nagy sikert aratott, ma is fellép. A Darázfészek csütörtök és péntek este is színre kerül. Mindhárom estén az eredeti szereposztásban kerül színre Parlági Ilonka felléptével.

— **Akácifavirág.** Nagy ambícióval készül a társulat operett színművére az Akácifavirág szombat esti bemutatójára. Ez a magyar levegővel telített dalmű a Mikszáth Kálmán Eladó bírtok című bájos elbeszéléséből veszi a cselekményét, zenéjét pedig Fráter Lóránd népszerű dalköltőnek legpompásabb nótáiból állították össze. A darab vezető női szerepét Erzsikét Aggházy Melinda alakítja, aki mellett T. Pogány Jankának is kitűnő szerepe lesz a Margone alakításával. A férfiak közül Tompa, Kovács, Stoll, Bánysz és Kovásznai jutottak jó szerepekhez.

— **Pikáns este a színházban.** Szombat este 11 órai kezdettel a színház éjjeli előadást rendez, melyet azonban csak felnőttek nézhetnek meg. Műsoron lesznek a legkiválóbb bohózatok és szülő számok, természetesen olyanok, amelyeket eddig Váradon nem játszottak. A szenzációs műsorban fellépnek Várad Aladár és neje, a kiváló kabaré művészek is. Többek között színrekerül a Megszelített anyós című kacagtató bohózat, mely a bécsi Ronacker Teater-ben 250-szer került színre.

— **Délutáni előadások.** Szombat délután fél 4 óra kezdettel a Muzsikusz Ferkó, vasárnap délután fél 3 óra kezdettel pedig a Csuda Mihály szerencsése kerül színre a színházban. Mindkét előadást az esti szereposztásban mérsékelt helyárak mellett tartják meg és a jegyek már megválthatók.

EL A Balfenéken

Erdélyi Miklóst megszólítja az utcán egy titkos drámaíró.

— Direktör ur, örömeim hallom és gratulálok, hogy milyen jó darabjai vannak előkészületben. Ez alkalomból engedje meg, hogy felhívjam figyelmét egy kész darabomra.

Erdélyi csak immel-ámmal hallgatja, szeretne elválni tőle; de a drámaíró megfogja a karját és belekezd a mesébe.

— Az első felvonás rengerparton játszódik. Egy vitorlásban. Csak 3 szereplője van. A színész, a színésznő meg a zeneszerző.

— Remek, mondja Erdélyi, hogy éppen mondjon valamit.

— Ugy-e kitűnő? A második felvonás egy szálló halljában van, ahol a hősnő most tér eszméltre, mert beleesett a tengerbe.

— Nagyszerű!...

— Akkor bejön a hősnő elvált férje, a mi nagy meglepetes. Sőt tovább megyek...

— Tovább megy? Akkor Isten velem Vágja közbe Erdélyi és felhasználva az alkalmat villámgyorsan eltűnik.

Kovács Imre a színház népszerű művésze, minden kvalitásán túl kitűnő férj és családapa. A legszolidabb emberek egyike, aki előadás után szépen hazamegy, otthon megvacsorázik, egy félórát még olvas vagy rendezésen gondolkodik, aztán szépen lefekszik, hogy jókor reggel, kipihenten felkelhessen s elmenjen a próbára a színházhoz. Egyszer hetenként kimenőt csinál magának, hogy együtt legyen művész-társnővel, társaival, de ilyenkor se marad soká és éjféltájban már rendszerint hazakerül. Kivételt csak premierestői képeznek. — Ilyenkor, ugy-e, még egyszer meg kell beszélni az egészet, hogy si-

került, kinek tapsoltak és az ilyen esték bizony sokáig elhúzódnak. Így történt a múlt hónapban, hogy a derék Kovács Imre, szokásaitól eltérőleg reggel jött csak haza, amitől a felesége, aki aggódón várta egész éjszaka, éppenséggel nem volt elragadtatva.

— Ha még egyszer megtörténik, hogy ilyenkor vetődöl haza — mondotta neki feldúltan — végérvényesen beszüntetem összes kimenőidet.

— Soha többé rebegte Kovács és amilyen jó ember, tényleg elvált határozva rá, hogy megtartja ígéretét.

A Darázfészek bemutatója olyan sikerrel járt, hogy Kovács Imre nyomban elfelejtette feleségének tett fogadalmát. És előadás után elment egy művész-társasággal vacsorázni, inni, mulatni és a vége megint az lett, hogy reggel öt órakor tért haza lakására. A felesége, Szűcs Irén felébredt abban a percben, amikor belépett az ajtón és minden meleg érdeklődése arra irányult, hogy hány óra van?

— Pontosan egy! — mondotta Kovács öntudatosan és már készült lefeküdni.

De ebben a pillanatban megszólalt az ütőóra. És ütött egy, ütött kettőt, ütött hármat. Kovács az óra felé fordul és dühösen kiáltotta:

— Mit ismételed annyiszor. hiszen tudjuk, hogy egy óra van!

VENDEGLŐI ADAGOK

- Pincér, ez kis adag vagy nagy adag?
- Tetszett már enni belőle?
- Egy pici falatot.
- Akkor nagy adag volt!

SPORT

A váradai NAC—Törekvés kombinált Nagyszalontán

A sorozatos győzelmeket arató NAC—Törekvés kombinált, szezonzáró mérkőzésként még egy bucsumeccset rendez és eleget téve a szalontai meghívásnak, vasárnap délután lehető legjobb felállításban összeméri erejét az NSCMTE-vel.

A vendéglátó egyesület nagyszabású előkészületeket tesz az országos hírű kombinált csapat fogadtatására, amellyel együtt több százan mennek át Váradra is az érdekesnek ígérkező küzdelem megtekintésére.

○ **Tornaiünnepélyt rendez a NAC** e hó 18-án este 9 órakor a Katholikus Körben. Az ünnepélyen a gyermekek testi nevelésének nagy és jelentős problémájáról Lehoczky József tanár tart előadást.

MOZI

— A „Három kakuk óra” című modern filmdráma ma utoljára látható a Dorian film-színházban. A nagyszerű olaszországi és kairói felvételekkel tarkított film főszerepét a berlini filmszínész szépségverseny győztese, Lilian Hall Davis játssza. A darabot egy kitűnő trükk-film előzi meg. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Bohóc és táncosnő.”

— Az Apolló mozgó még ma és holnap játsza az Átok c. mindvégig lebilincselő, hatásos zsidótárgyú filmet, amelyben Beregi Oszkárnak, aki a dráma főszerepét játsza, bő alkalma kínálkozik elismert kiváló tehetségét csillogtatni. A film nemcsak a zsidóság körében, hanem minden mozilátogatónál is a legszélesebb érdeklődésre kel igényt tartson, hatásos témájánál és a rendezés tökéletességénél fogva.

Konyhaberendezés	3.000 leltől
Háló	9.000 ..
Ebédlo	25.000 ..

Beszerezhet olcsón mindenféle butorokat

Engelstein Lázár

2504 cégnél

I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10

Kedvezményes üzletési feltételek mellett is.

MEGNYILT

a „RIVIERA” cipőkülönlegességek nagy áruháza
Sas-palota, főbejárati. Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Kérni nehezebb, mint adni

A zsidó fiúárvaház 10 éves jubiléuma

Szívet emelő ünnepség zajlott le tegnap délután az izr. fiúárvaház Pável-utcai otthonában. Három esemény jutott össze az árvaház életében. Ünnepelte 10 éves jubileumát, búcsuztatla megalapítóját, Weisz Gábornét, aki kora és betegsége folytán megvált az aktivitást kívánó elnököi tisztől és megrendezte szokásos házi chanuka ünnepélyét.

Az árvaház két terme kicsinynek bizonyult a megjelentek befogadására.

Dr Popper Akos melegsivű megnyitója után, aki méltatta a tíz év jelentőségét, dr Kecske-méti Lipót főrabbi emelkedett szólásra. Közvetlen szavakkal fordult a jelenlevőkhöz, mint maga mondotta, nem készült ünnepi szónoklatra. Dr Adorján Armin és Weisz Gáborné érdemeit emelte ki. Kettőjük tevékenysége, fáradságot nem kímélő munkája teremtette meg az áldásos intézményt, a fiúárvák meleg anyai öli hajlékát. A bibliai Sárahoz hasonlított Weisz Gábornét, aki anyja volt az anyátlanoknak, édes szülője és istápolója.

Dr Adorján Armin mondott ezután tartalmas beszédet. Ismertette az árvaház multját, munkáját és törekvéseit. Kezdték 6 árvával, ma 26 nyer otthont. Éltette Weisz Gábornét a távozó asszonyt, aki igaz jótékonytágot művelt.

Amikor szemben állottak egymással a világ apái, ember embertestvére ellen küzdött, mint a fenevad, mondotta Himler József, az árváothom egykori növendéke, összeállottak Nagyvárad érzősivű asszonyai és férfiai s otthont adtak az otthontalan gyermekeknek.

Mi önknek köszönünk mindent,

fordult a vezetőséghez és a közönséghez, akik törhetlen áldozatkészséggel állanak az intézmény mögött. Önknek köszönhetünk mindent, mert Önök voltak a mi édes szüleink.

Az asszonyok szemében kiül a könny, amikor egy ma is bentlakó árva elmondotta, hogy nem érzik az árvaságukat, a gondnok Löwy Jakab hittanár és felesége igazi, egyforma és őszinte szerető szülője marad mindegyiküknek. És ott állt mindenekfölött Weisz Gáborné elnöknő ragaszkodó gondoskodása.

Weisz Gáborné, a hetven éven felüli uriaszony reszkető szívvel és remegő szavakkal vesz búcsút az árvaháztól, szeretett gyermekeitől.

Beteg vagyok, mondotta, nem folytathatom azt a munkát, amelyet elkezdtem és igaz örömmel végeztem. De vannak, akik felveszik helyettem a zászlót. Különben is ez a távozás nem jelent búcsút, szívem és lelkem továbbra is itt marad és az árváké lesz.

Özv. Weisz Gábornét megható beszéde után lelkesen ünnepeltek.

Mihelyi Pálné, a többi vezető asszonyok, dr Konrád Béláné, Láng Samuné, dr Bárdos Imréné nevében is az áldozatot hozó közönséghez fordul:

— A szeretet és a hála nevé-

ben szólok Önökhöz, mondotta, akik lehetővé teszik működésünket, árvaink felszerelését.

Kérni nehezebb, mint adni,

de Weisz Gáborné példát mutatott, hogy a legnehezebb munkától sem szabad a cél érdekében, az árvák bódósága érdekében visszariadni. Mihelyi Pálné veszi fel azt a zászlót, amelyet Weisz Gáborné letett. Weisz Gáborné, a fiúárvaház örökös diszeinöknője marad.

— Felvesszük és nem hagyjuk azt a zászlót, folytatta Mihelyi Pálné nagyon szép beszédében,

amelyre az emberszeretet ígéri vannak felírva.

Balázs fakeskedő és dr Bárdos Imre vezetőségi tag lelkesítő beszédével ért a szép ünnepség végét, amelynek programjába beletartozott még több szavaiat.

Majd Löwy tanár vezetésével az árvák énekeltek el értekezni a „Nézz reánk csüggedőkre” című zsoltárt.

Hogy a zsidó fiúárvaház milyen nemes és valódi szeretettel átitottan kezeli szárnnyarabcsátásukig fiait, arra jellemző, hogy az intézet volt neveltjei, még a vidéken lakók is, eljöttek egykori otthonuk jubileumára.

Nem lesz villanyáramdíj emelés

Megállapították az új díjszabást

A villanyáramdíj megállapítására a tanács által kiküldött tarifabizottság végleges megállapodásra jutott a díjak fizetésére nézve. A bizottságot, amint azt már megírtuk, a díjak megállapításánál az a szempont vezette, hogy a villamosmű költségvetésére megtalálja a fedezetet az áramdíjak emelése nélkül. A rendelkezésre álló számadatok és szerződések felülvizsgálása után sikerült is ezt a célt elérni, úgy, hogy a díjakat azonos üzemekben egységesítették, emelkedés csupán ott állott elő, ahol feltűnően olcsó áramot élveztek eddig. Az erre vonatkozó szerződéseket megszüntették.

Beható vita után mérlegelve a jelenlegi nehéz gazdasági vi-

szonyokat, a kereskedők számára az áramdíjat az utolsó havi díjnál 7 banival olcsóbban állapították meg.

Schwarcz Lajos városi tanácsos javaslatára a díjszabásban új tételt állítottak be, nevezetesen azok az üzlethe-lyiségek, amelyek kisipari műhelyek célját szolgálják és ott árusítás nem történik, 1.70 banis külön áramdíjat fizetnek.

Az egy-két égős tarifa változatlanul érvényben marad; ugyancsak megmaradnak a régi díjak a három-négy égős előfizetőknel is, minimális emelkedés csak a négynél több égős előfizetőknel lesz.

A gyáriparban az eddigi szerződések érvényben maradnak, azok lejártáig, azután arányosítani fogják a díjakat.

Kimondotta a bizottság, hogy minden kivételes kedvezményt megszüntet, mert a villamosmű prosperálását csak így tudja biztosítani.

Az ülésen hozott határozatot a bizottság jegyzőkönyvbe foglalta, amelyet felterjesztettek az állandó választmányhoz, amely javaslatot készít a városi tanács számára. Valószínűnek látszik, hogy a tanács változatlanul magáévá teszi a tarifabizottság javaslatát.

Mária királyné Párisba érkezett

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból táviratozzák: Mária román királyné tegnap délelőtt érkezett meg Cherbourghba, ahonnan azonnal továbbutazott és estére már Párisba érkezett.

A királyné ma folytatja útját Bukarestbe, ahol nagyszabású előkészületek történnek a fogadtatására.

Női kabátok

ruhák nagyon olcsón

2584

Hevesi

Általánosruházában N. Jorga (Zöldfa)-u. 8

ELFOGLALTSÁG A MAI ÜZLETEK MELLETT

— Ez az uzsonnaszünet, kolleága ur, mégis csak okos intézmény, így legalább egyszer el van az ember napjában foglalva!

Norma Shearer és Lew Gody

ma este 5, 7 és 9 órakor

Heyman szinkörben

A szépség titka

slágervígjátékban

Azonkívül a legaktuálisabb Heyman-Hiradó

Jön Az acélkirály

Milton Sills - Doris Kenyon

Váradlak

a bukaresti iparos-kongresszuson

Ismeretes, hogy Trancu Jasi közmunkügyi miniszter november 28 és 29-re Bukarestbe országos kongresszust hívott össze a célból, hogy a kisipar és munkásképzés kérdését felölő törvény-tervezetet az érdekeltekkel megbeszélje.

Ezt a nagyfontosságú kérdést Romániában négy különböző törvény szabályozza és pedig a regatban a Chirculescu-féle törvényt módosító Marsescu törvény, Erdélyben a magyar törvény, Besszarábiában az orosz törvény, Bukovinában az osztrák törvény.

A nagyváradai Ipartestület, mint tudjuk, Popa Mihály előjárót és dr. Feld Albert ipartestületi ügyészt küldte ki a kongresszusra. Dr. Feld Albert tapasztalatairól a következőkben számolt be munkatársunknak:

Általánosságban azt állapíthatom meg, hogy

Miután a regáti kisipar és munkás nevelés messze-messze mögötte marad úgy az erdélyi, mint a bukovinai törvényeknek, a kongresszus előadói körülből csupa olyan dolgokat kívántak, amelyek nálunk már több, mint ötven év óta ismeretesek és törvényesen szabályozva vannak. Így például számtalan szónok erősen követelte, hogy a törvény büntesse meg azokat az iparosokat, akik a más inasát, vagy munkását szabályszerű kijelentés nélkül felfogadják. Holott nálunk ez már 1884. törvényben törvényesen biztosított és szabályozott kérdés.

Az Erdélyiek állásfoglalása akik tekintélyes számban és nagy áldozatok árán jelennek meg a kongresszuson, az volt, hogy miután a minisztériumnak még kialakult törvénytervezete nincs, az erdélyiek a maguk álláspontját csupán a törvény tervezet elkészítése és közzéte után fogják egységesen közölni. Addig is felhívjuk a miniszter figyelmét az 1884. év XVI. törvényekre, amely a regátiak által hangoztatott kívánságokat 42 éves gyakorlati alkalmazás után, egyszóval teljes egészében magában foglalja.

December 4. Rosé-kvartett

„Imperial”

nyakkendő-áruház

Rimanóczy-utca 1. szám.

2690

Üzletfelosztás miatt végeladásra

kerülnek mindennemű kézimunka anyagok, úgymint: STOROK, AGYTERITÖK, GOBELINEK

stb., kész és festett állapotban minden eladható ártól kiárusítottatnak

Norvák Ernőné

3177 kézimunka-üzlete

Színház utca 4. szám alatt. Kézimunka-műhelyemet továbbra is fenntartom.

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

(A Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. közlése)

	Kedden				Ma	
	280-as nyílt s után		— as zárt-l után		nyílt s előtt	
Magyar korona	—	—	—	—	—	—
Dollár	379	372	382	385	375	379
Cseh korona	187 1/2	186 1/2	186 1/2	186	189 1/2	188
Svájci frank	556	553	553	551	559	556
Osztrák schilling	3630	3620	3620	3610	3670	3640
Francia frank	2660	2650	2650	2640	2685	2665
Angol font	7—	695	695	683	7—	690
Olasz líra	913	910	910	907	923	915
	815	8—	805	8—	815	8—

Szabadiára helyezték a váradi vasúti posta pénztárosát

A sötétági gyilkos sógor is szabadiában

A nagyváradai vasúti postán elkövetett rablás ügyében mindjárt az első gyanúsítottak közé tartozott Abrudán János, a vasúti posta pénztárosa, akit annak idején le is tartóztattak. Jóllehet, pozitív bizonyíték ellen nem volt, mind mostanáig letartóztatásban is volt, akinek ügyével tegnap ismét foglalkozott a nagyváradai törvényszék. A bíróság — öt hónap után — tegnap elrendelte szabadiára helyezését addig is, amíg a

törvényszék érdemben tárgyalja az ügyet.

Ugyancsak tegnap foglalkozott a törvényszék Székely Imre szőlősgazda gyilkossági ügyével. Székely Imre — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt megölte a sógorát, Mester Sándort. A bíróság Székely Imrét is szabadiára helyezte.

Értesülésünk szerint rövidesen mindkét ügy főtárgyalás elé kerül.

Végeért az albán felkelés?

Albán menekülők Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Ideérkezett hírek szerint az albán felkelés elintézettnak tekinthető.

Podgoricába számos albán menekült, köztük igen sok tiszt érkezett, akik elmondják, hogy a főkelők sorai megbomlottak és aligha tudnak újból támadni.

A jugoszláv hatóságok a menekülő tiszteket lefegyverezik és az ország belsejébe internálják.

* Móríc Zsigmond nagyváradai felolvasása. Pénteken este érkezik meg Nagyváradra az élő magyar írók egyik legnagyobbika: Móríc Zsigmond. Ugyanaz este Móríc Zsigmond felolvasást tart a Kath. Körben. A robusztus erejű író mondanivalóit természetesen Nagyvárad egész olvasó közönsége rendkívül érdeklődéssel várja. A nagy regényíró több, mint tíz esztendeje a „Nyugat” egyik felolvasó estélyén járt utoljára nálunk. A Móríc-estély jegyeit a Hegedüs hírlapiroda árusítja.

* Küzdelem egy örülttel az alagutban. Párisból táviratozzák: A Clermont felé haladó személyvonat a középfrancia hegyvidéken robogott, amikor az alagutban az egyik utason kitört az örült. A sötétségben lövöldözni kezdett. Az utasok közönségesen leírhatatlan pánik keletkezett. Csak nagynehezen sikerült a dühöngőt lezárni. Az örült egy embert agyonlőtt.

* Halálos szerelem. A szalontai államrendőrség ma jelent az ügyészségnek, hogy a Szalonta közelében fekvő Mozsártanyán tegnap Széles Róza husz esztendősné leány szülei lakásának padlásán felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka szerelmi bánat.

* A gyulafehérvári egyesülés emlékünnepe. Ma nyolc esztendeje annak, hogy az összes románul beszélő népek Gyulafehérváron kimondották Nagyrománia megalakítását. A történelmi esemény emlékét Nagyváradon ma megünnepeleik. A váradi templomokban istentiszteleteket tartottak, a melyeken a hatóságok fejei vettek részt. A hivatalos épületekre feltűzték a nemzeti lobogót.

x Rose kvartett 4-én. Jegyek a Hegedüs Hírlapirodában.

* Daloskörök közös hangversenye. A váradi Gutenberg Dalkör, Törökös „Acé hag” Énekkara, Összmunkás Dalkör, Ujvárosi Református Énekkara, Olaszi Ref. „Férfi négyes” kar és a Váradvelencei Ref. Dalkör 1926. december 11-én este 9 órakor a Kath. Körben reggelig tartó tánc- és egybekötött hangversenyt rendeznek. Belépődíj: Személyjegy 30 leí. Családjegy 3 személyre 80 leí. A tánchoz a zenét egy „Jazz-Band” zenekar szolgálja.

x Részlet fizetésre is előállít temetéseket a „Kegyelet” Saspassage.

Újból megkezdtek a személyazonossági igazolványok kiállítását

Két nappal előbb egész váratlanul felfüggesztették a fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását.

A rendőrprefektúra ma újabb rendeletet adott ki, amely így szól:

A Bejelentő Hivatal felhívja mindazokat, kik fényképes személyazonossági igazolványaikat még nem váltották ki, hogy utólag a következő sorrendben kapják meg, minden hétköznap délelőtt 12-től 1-ig:

December 3-án mindazok, kiknek nevei O. P. R. betűkkel kezdődnek.

December 4-én, kiknek nevei S. Sch. betűkkel kezdődnek.

December 7-én, kiknek nevei Sz. betűvel kezdődnek.

December 8-án kiknek nevei T. U. betűkkel kezdődnek.

December 9, 10-én kiknek nevei V. Z. betűkkel kezdődnek.

Oradea, la 1. Dec. 1926.

Prefectul Politiei

Barba

Seful Biroului.

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 275—

BERLIN ... 12315 PARIS 188250
NEW-YORK 51825 PRAGA 153550
LONDON 2514— B.PEST 726250
BECS ... 7312 MILANO 2190—

December 4. Rosé-kvartett

x Olcsó tűzifa, megrendelhető M. Pintye tűzifa kereskedő, Temető-u. 23.

x Aliöldyék tánciskolájában új tanfolyam kezdődik dec. 5-én felnőttek részére. Iratkonni egész nap lehet az iskola helyiségében, Parcul Traian, (Széchenyi-kioszk.)

x Rose kvartett 4-én. Jegyek a Hegedüs Hírlapirodában.

x Festészeti, rajz- és plakáttervezési tanfolyam Földes és Zsigmondi festők vezetése alatt megnyílt. Jelentkezni lehet délután 3—6-ig, Major fényképezési műterem, (Apolló-palota) III. em. Bul. Regele Ferdinand 12. sz.

Heyman szinkör

= Norma Shearer játsza a főszerepet a Szépség titka című elsőrangú vígjátéknak, melyet ma mutat be a Heyman Szinkör, rendes helyárák mellett. Partnere a nagyszerű vígjáték-mester, Lew Cody, ki nem először mutatkozik be a közönségnek. Jön Milton Sills pazar filmje: Acélkirály.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Model-Áruház

Vlahuta (Szeni-János)-utca 6. sz.

Hogyan szökött meg Nagy József és Tulácsy Zoltán a váradi ügyészség fogházából

Bilincsbevert, megtört képű, sápadt fiatalember vonzolja magát az ügyészség folyosóján. A két lábán nehéz vaskarikák, láncalösszekötve; ilyen jár az olyan rabnak, aki egyszer már szökést kísérelt meg a fogházból. Nagy József, a többszörösen rovottmúlt rabló, aki háromszöttes büntetését töltötte a váradi fogházban, várja most remegve, vasraverse, mi fog vele történni.

Dr. Sovrea vezetőügyész szobájában folyik a kihallgatás és a megrögzött, visszatérő bűnös bűnbánólélekkel — legalább is úgy mutatja — mondja el részletesen szökésének és elfogatásának minden részletét.

A fogházakok különös társadalmi életének egy csöppnyi epizódja ez az egész szökési mese. Esténként sötét cellák mélyén, amikor mind-n elcsöndesedik a komor épületben, ugyan miről is folyhat a szó a napvilágtól elzárt emeletek közt, mint a szabadulástól? És megfogamzik sok sötét tervezgetés, régi cimborák indulnak kitöltött büntetéssel a nagyvilágba, új bűnösök foglalják el helyeiket és kavarog, forr, fő a sok terv, szándék, amelyből rendszerint újabb bűnök születnek.

Nagy József, aki a sikeresen keresztülvitt szökése után most ide visszatért, egy örökös rab-ságra ítél ember keserűségével meséli szomorú pályafutását, mely börtönben kezdődik és ugyálszik börtönben is fog véget érni.

Fegyházból — börtönbe

— Mielőtt Nagyváradra kerültem — mondja a letört rab — a váci fegyházban ültem. Négy mázsát (tovajnyelven négy esztendő) nyomtak rám, de egy szép tavaszi hajnalon sikerült meglopnom a szomorú helyről. Romániába igyekeztem azzal az erős elhatározással, hogy itt dolgozni fogok. Szerencsésen el is jutottam Váradra. Nem kaptam mindjárt munkát, találkoztam egy pár chaveremmel, minék szaporítsam a szót, újból bebuktam és már itt voltam a jerkliben (fogházban) újabb három mázsával. Hiába én belőlem már nem lesz tisztességes ember. Bele is törődtem már a sorsomba és az életrendemet is a fogház levegőjéhez idomítottam. Ha már nem tudok kint dolgozni, gondoltam, dolgozom a fogházban. Munkára jelentkeztem, így kerültem a fogház műhelyébe.

Szökés harangzugás közben

A műhelyben kerültem össze Tulácsyval, aki cellatársam is volt. Harmadik lakótársunk a cellában Csáky Józsa volt. Három ilyen chöchem gyerek közt hamarosan készen voltunk a szökési tervvel. Várszerződést kötöttünk, ha kikerülünk, együtt fogunk egy nagyobb „munkát” megcsinálni. Csáky közben ki szabadult, meghagyta a lakása címét, ha kikerülünk, keressük fel. Tulácsyval hozzáláttunk a szökési terv kiviteléhez.

Elsősorban is a műhelyből egy kis türeszt csempesztünk fel a cellába, Tulácsy közben valahonnan hosszú kötelet szerzett. Éjszakánként, mikor az őr nem figyelt, lassan, csendben megkezdük a cellablak rácsának az el-

fűrészelését. November tizenkettedikére készültünk el a munkával. Erre az éjszakára terveztük a szökést. Izgatottan lestük, mikor lesz tiszta a levegő. Reggel hat órakor észregettük, hogy az őr elment ablakunk alól. Gyorsan leereszkedtünk kötélen az ablakból, megvártuk míg megkondulnak a harangok és a harangzugás zajában feltörtük a fogházműhelybe vezető ajtót. — Eszrevétlenül jutottunk a műhely utcai kapujához, azt álkulccsal kinyitottuk és már kint is voltunk az utcán.

Huszonnégy óráig a padláson

— Futtuk, hogy keresni fog-nak bennünket, egyenesen elmentünk hát Csákyhoz, aki nagy örömmel fogadott bennünket, jól megreggeliztünk, aztán elbujtunk a padláson, ahonnan másnap hajnalban átszöktünk a határon Magyarországra. Debrecenbe mentünk, ott elvesztettem Tulácsyt, nem tudtam mihez kezdeni, meg féltem is, hogy elkapnak és akkor ülhetek négy esztendeig Vácott, egy napig kóboroltam, aztán visszalógtam Romániába.

Aradra akartam menni, de a vonaton lekaptak. Most aztán itt vagyok — fejezi be a mondókáját — alig hiszem, hogy innen most már kikerüljek.

Ez valószínű is, mert közben Magyarországról kérték Nagy József kiadatását, akit büntetésének kitöltése után át fognak adni a magyar hatóságoknak, ahol folytathatja a négy esztendei büntetés kitöltését. (—)

December 4. Rosé-kvartett

Befejezték a vizsgálatot a Bazili-Popa fegyelmi-ügyben

Ismeretes az a fegyelmi ügy, amelyet Bazili Mihály, a villamosmű igazgatójának panasza folytán Popa Demeter főkönyvelő ellen indítottak.

A fegyelmi vizsgálat a mai napon befejezést nyert és Tulbure György polgármester a következő nyilatkozatot tette:

— Rozvány Jenő városi tanácsos tegnap terjesztette be hozzám jelentését a fegyelmi ügyben. A jelentéshez csatolva van a szak-rtók véleménye is, melyben Pálffy Jenő mérnök, a technikai, Clintoc főszámvevő pedig az adminisztrációs ügykezelésre vonatkozólag adta elő véleményét.

— Miután azonban a fegyelmi vizsgálat lefolytatásához delegáltam volt dr. Egry Gergely tanácsos urat is, dr. Rozvány írásbeli jelentését azzal küldöttem meg neki, hogy azt még a mai nap folyamán tanulmányozza át és amennyiben azzal egyetért, lássa el ő is záradékkal, ha pedig nem, úgy terjesszen elő még a különvéleményt.

— Természetes tehát, hogy addig, amíg Egry Gergely dr. jelentése nem érkezik be hozzám, az ügyben a nyilvánosság részére többet nem mondhatok.

Nem tartóztatták le Ullmann S. Sándort

A Nagyvárad Estilap tegnapi számában egy rövid hír jelent meg arról, hogy Ullmann S. Sándor, az ismert szocialista vezér Jenő nevű öccsével felkereste lakását Guttmann Sámuel kereskedőt és azt rövid szököltetés után saját virágzájával fejbévágta. Az ügynek a bíróság előtt lesz a folytatása, de előzményei egy viharos, helyesebben csattanós végű hitközségi közgyűlésre vezetendők vissza.

Az orthodox hitközség vezetősége Nuszbaum Sámuel elnöklése mellett pár nap előtt rabbijelölő értekezletet tartott Zárda-utcai székházban. A nevezetes aktuson, amelyen a nyár elején elhunyt nagytudású Saje Pollák örököre kellett döntenie, a hívek csaknem teljes számban vettek részt. Két párt állott szemben egymással. Az elnökség saját jelöltje mellett foglalt állást, míg az ellenzék — már apja maradandó érdemeire való tekintettel is, — a fiatal Pollákot szerette volna a váradi hitközség alrabbijának. Pro és contra hangzottak el érvek. Az egyik azt állította, hogy Saje Pollák fia még alig mult husz éves. Erre a másik párt a mármoroszi getti példát hozta fel, ahol a hirtelen elhunyt Teitelbaum Sámuel főrabbi helyére, annak tizenéves fiát választották meg. Már igen forró volt az atmoszféra, amikor az elnök azzal vetett véget a vitának, hogy hiába minden: a Pollák fiu ajánlóívével amúgy is elkéstek.

Az ülésen szintén jelenlevő Ullmann Jenő — aki szintén unokatestvére a fiatal Polláknak — valami sértő megjegyzést tett az elnökségre. Szó szót követett és a vége az lett, hogy Guttmann Sámuel — aki pedig Nuszbaum Sámuelnek a sógora — Ullmann Jenőt arcultította. A parázs összetűzés után az ülés hamarosan befejeződött.

Este aztán Ullmann S. Sándor fivérével együtt lakásán vonta felelősségre Guttmann Sámuel.

Ullmann Sándort és öccsét — mint ismeretes — előállították a rendőrségre, ahol Cherebetin komiszárus hallgatta ki őket.

A kihallgatás egész napon át tartott, ezidő alatt — természetesen — Ullmannék nem hagyhatták el a rendőrségi épületet s ebből az a hír terjedt el, mintha Ullmann S. Sándort a rendőrség őrizetbe vette volna.

Erre a hírre természetesen úgy a család, mint maga a szervezett munkásság is lépéseket tett Ullmann érdekében, azonban Ullmann erőiesen visszautasított minden intervenciót és kijelentette, hogy ebben az ügyben nincs szüksége senkire sem és még legközelebbi hozzátartozóival sem kíván érintkezni. Intervencióra nem is volt szüksége, mert a tanúkihallgatások befejezése után Marcus István rendőrprefektus rendeltére Ullmann Sándort este hat óra után elengedték a rendőrségről.

Igy a bejelentett éhség-sztrájk is persze elmaradt.

Az eljárás különben súlyos testi sértés, magánlakásértés és életveszélyes fenyegetés címén tovább folyik ellene.

Ullmann Sándor részéről azt az információt kaptuk, hogy a felőle hirsztelt ügy egyedül arra szorítkozik, hogy a Guttmann Samu részéről az öccsével szemben a hitközség tanácsstermében történt inzultust megtorolja, de előzőleg békés tárgyalás folyt közte és Guttmann között az elintézés módjáról — s csak végül Guttmann kihívó fellépése kapcsán történt az inzultus.

— Remélem, hogy Egry dr. jelentése, Rozvány dr. jelentésével együtt még ma visszaérkezik hozzám, ebben az esetben az állandó választmány legközelebbi ülésén dönthet a fegyelmi ügyben.

Csak január 1-től kezdve láttamozza a rendőrség a román utleveleket

Tegnap a rendőrprefektúra, belügyminiszteri határozat nyomán, egy újabb terhes kötelezést hozott a nyilvánosság tudomására. Mindenkinék, aki román utlevéllel utazik, elutazása előtt láttamoztatni kell utlevelét a rendőrségen.

Hogy ez a nehezítő intézkedés mire jó, nem tudjuk, valószínűleg ott sem tudják, ahol a rendeletet gyártották. Évekkel előbb, a legnehezebb időben, állambiztonsági szempontok miatt a szigurancán kellett az elutazóknak jelentkezniök.

A közönség az új utlevél rendelkezést, — amelynek természetesen eleget kell okvetlenül tennie, mert különben a határról visszaküldik, — meglehetősen idegenkedve fogadta időrabló és új fáradozást jelentő hatása miatt.

Marcus István prefektus az Estilap tudósítójának kijelentette, hogy a lapoknak az a beállítása, hogy az utlevelek láttamozását a rendőrség még ma megkezdi, téves.

A rendelet csupán 1927. január elsején lép életbe.

GYÖNYÖRŰ szép karácsonyi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.
Műhímzés és ajurozás.
Berlini előnyomdában
Str. Poniul Carol (Orsolya-zárda épület) 2769

MEGJELENTEK a legnépszerűbb Erdélyi naplók

Regelő bácsi naptára	35.—
Vidám mesenaptár	25.—
Regelő bácsi kis naptára	15.—
Örsem naptár	12.—
Képes családi naptár	25.—
Erdélyi kincses kalendárium	35.—
Nagy regelő naptár	45.—
Magyar gazda naptár	35.—
Szent család naptára	30.—
Kis család naptára	25.—
Calendarul lunea Illustrata	45.—
Almanachul Adeverul și Diminată	35.—
Calendarul Diminată Copiilor	20.—

Kapható
a Hegedüs Hirlapirodában
és újságüzlet kioszkokban.

Viszonteladóknek
százalék árkedvezmény.

**Mikulási
csokoládé
vásár
Aszédinál**

megkezdődött. Jas-palota
Mikulások 5 leltől kezdve

Végladás.

Van szerencsém a n. é.
közönség becses tudomása-
ra hozni, hogy a

**Hercules
vasúzet**

Alexandrii (Lelek)-utca 2.
áruraktárát megvettem és
azt a lego csóbb árban ki-
árusítom. Minden cikkből

30 százalék
engedményt adok. Az áru
vételkötelezettség nélkül
megtekinthető.

Tisztelettel

SPITZ

3152

vaskereskedő.

Vizumot

Telefon
458
a Hegedüs
Hirlapirodába kérem

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jezésért külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzenek fel a hirdetés mellett álló k.s számot és kérdezősködésnéi hivatkozzanak arra.

A „Nagyvárad Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

KÉT jóképű kedélyes úrilány 2 fess, szép elegáns 28-30 év körüli úri fiúval megismerkedne. Házaság kizárva!!! Leveleket a Hegedüs hirlapirodába „Csók partner” jelíggel. 885

FIATALEMBER idősebb úrnő ismeretséget keresi szórakozás céljából. Leveleket Valuta jelíggel a Hegedüs hirlapirodába kérek. 879

FIATALEMBER olyan úrnő barátságát keresi, ki anyagiakra nem reflektál „Kellemes órákat szerzek” jelíggel a Hegedüs hirlapirodába. 891

LAKÁS

10BB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 524

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren forgalmas helyen kiadó. Cim: Oroszlán gyógytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 866

BUTOROZOTT szobákat, lakásokat azonnalra. Házakat, üzlethe-
lyiséget ajánlhatok. Egyszobások
lépés nélkül, Balázsnénál, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 21. Telefon
815. D. e. 9-1. 883

ALKALMAZÁS

GAZDASSZONYNAK ajánlko-
zom magános uriemberhez, gaz-
dálkodást értem. Hilária (Pece)
utca 46. Özv. Kralitsné. 862

PÉNZTAROSNÓI vagy kiszol-
gálónői állást keres december el-
sejére intelligens leány. Szíves
megkeresést „Szorgalmas” jelíggel
a kiadóba.

GYERMEK mellé ajánlkozik
intelligens árva leány, ki háztartás
minden ágában jártas, esetleg há-
zikisasszonyoknak is. Vidékre is el-
megy. Cime a Hegedüs hirlapiro-
dában. 844

MINDENES főzőnőt keresek
azonnalra. Winter, Ferdinand ki-
rály (Rákóczi) ut 35. 860

NYUGDIJAS tisztviselők köny-
nyű keresetre tehetnek szert, napi
cikk árusításával „Gloria” lép-
üzlet, Vulcan József (Nagy San-
dor) utca 17. 887

URI házakhoz mosni, vasalni
ajánlkozom. Cim: Cosbuc (Szalár-
di) utca 11. 890

SZEGÉNY, de becsületes fiu
tanulónak felvétetik. Pénzes épí-
tési vállalkozónál, Berthelot tábor-
nok (Sal Ferenc) utca 13. szám.
— Rövid szörmekabát Masits
szücsnél eladó. 882

GYAKORLOTT kiszolgáló kis-
asszony és tanuló azonnalra fel-
vétetik. Altmann Aruház, Sas pas-
sage. 884

FIATAL mindenek lány kis csa-
ládhoz ajánlkozik. Cim: Hegedüs
hirlapirodába kér. 889

PERFECT szakácsnő elsejére
ajánlkozik. Rimanoczy-utca 7. a
ház mesternél. 881

ÜGYES varróné anyát keres
december 15 re. Cim Hegedüs hir-
lapirodában. 878

KERESZTÉNI kiszolgálóleány,
teljes ellátással, fűszerüzletben
felvétetik. Horvitz Pasteur (Kör-
ház) utca. 891

MEGBIZHATÓ mindenek főző-
nőt keres Grünberger, Aurei Vla-
cu (Vámház) utca 27-a.

JÓBIZONYITVANYU mindenek
azonnal beléphet Hirschmann,
Oituz (Lahner György) utca 4. I.
894

MINDENES főzőnő hűséges és
ügyes, éves bizonyítvánnyal fel-
vétetik kis családhoz, jó helyre.
Cim a Hegedüs hirlapirodában.

ADÁS-VÉTEL

EGY csukott olajos gumikere-
kü, nagyon szép kocsi eladó. —
Klein Mórna, Poetul Goga (Ba-
ross) utca 11. 753

MIKSZATH: Noszty fiu esete
című könyvét megvételre kere-
sem. Cim a Hegedüs hirlapiro-
dában. 822

EDUARD FUCHS: Erkölcsek
története az új korban első köte-
tet magas áron megveszem. Cim
a Hegedüs hirlapirodában. 841

ERDŐS Renée: Nagy sikoly és
Santerra biboros című könyveit
megvételre keresem. Cim a Hege-
düs hirlapirodában. 661

ELADÓ garzon hálószoba,
Wertheim kassza, gardero szek-
rény, konyhaszekrény. D. Tichin-
deal (Füredő) utca 7. 859

KERESZTHUROS, rövid zong-
orát csakis kitűnő gyártmányt,
használt, de jókarban levőt kere-
sek. Cim Hegedüs hirlapirodában.
793

GOBELIN himzést vállalkoz,
gyönyörű mántaju gobelin eladó.
Cim Hegedüs hirlapirodában. 893

KARCSU középtermetre csak-
nem teljesen új divatos szabásu
férfi ruha és egy fekete öltöny ol-
csón eladó. Cim a Hegedüs hirlap-
irodában.

JÓKARBAN levő garantált tisz-
ta komplett, fehér háló olcsón el-
adó. Rácz, Cuza Voda (Szacsavay)
utca 56. 886

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes)
utca folytatásában nagyon kedve-
ző részletfizetésre 25.000 leitől
kaphatók. Topsál Vilmos, Lázár
György-utca 20. (v. Uri-u. 56.)

KÜLÖNFÉLÉK

UTI, piaci kosarakat, kerti bu-
torokat, virágállványokat, üvegek
befonását, háti kosarakat fehér
vesszőből és nádából a legszebb ki-
vitelben készítenek. Javításokat
pontosan és gyorsan eszközölnek.
Máté és Vass kosáruzőző üzeme,
Cuza Voda (Szacsavay) utca 63.
Meghívásra nézők megvárunk 880

KÉZIMUNKAT üzembe vagy
privát háznál, stoppolást vállalkoz.
Cim Hegedüs hirlapirodában. 845

ALLANDÓ vasalást vállalkoz,
azonnalra. Hilária (Pece) utca 46.
Kralitsné. 861

MINDENFÉLE színes kézimun-
kák készítését, privát házaknál
ruhajavítást vállalkoz. Cim a Hege-
düs hirlapirodában. 888

ELVESZETT kedden délután 1
óra után a Bihoreana banktól az
Egyesületi (Szent László) téri A
villamosmegállóig, onnan a 25-ös
A villamoson közközhazig, vala-
mint a Pasteur (Kórház) utca bal-
oldalán egy női aranykarkötő —
Becsületes megtaláló 100 jutalom
ellenében Bihoreana betétesztá-
lyánál adja be. 892

Vízumozás gyorsan, panto-
san a Hegedüs Hirlapirodában.

Retteg, gobelin és kelmestést vá-
llalkoz. Sablonpapir nagy véte-
stéskben S. r. Caragiale (Nyárya-u.)
8. sz. alatt szemben a kapuval.

A legolcsóbban arany karikajegy-
gyűrűket, aranyláncokat és bril-
liáns ék-
szereket **Herasi** ékszeráruhá-
zában
vásárolhat Reg Maria (Bémer tér 1)

Ha használt butort, szö-
nyvet, an ik doig-
kat vagy egyéb lakberende-
zési tárgyakat ven ni vagy
eladni szándékozik, keresse fel

Hartstein Jenő
butor- és szöngeszűzietei
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám
hol mindig dusan felszerelt
raktárt talál. 3072

Szörmeárak
nagy választékban, olcsó árban
Balázs szücsnél
Mihai Vitezul (Nagypiac)-tér 2.
Wechsler-udvar

Esőernyő
legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Nio. forga (Zöldfa-u) 8. — Behuzás, javítás
gyorsan készült. 2457

Fest. Tiszti
2 nap alatt
Malinovcsán
a Sas alatt
Mos. 2779 Vasal

Frenczel
Oradea, Vlahuța-utca 44.
Telefon: 913.
Épület üvegezési vállalat
lábla- és lükkörűveg
nagyraaklára

Sonnenfeld Adolfanyomda t. t.